

SLOVENE.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejemati velja: Za celo leto 13 gl., za pol leta 6 gl. 50 kr., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gl. 20 kr. več na leto. — Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema upravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2.

Naznanila (inserati) se sprejemajo in velja tristoletna petič-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniški ulici h. št. 2.

Izhaja vsak dan, izvenredne nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 240.

V Ljubljani, v sredo 20. oktobra 1886.

Letnik XIV.

Državni zbor.

Z Dunaja, 19. oktobra.

V pričetku današnje seje vprašal je poslanec Lienbacher načelnika davkarskega odseka dr. Poklukarja, kako je z njegovim predlogom, v katerem priporoča, da naj se prazne hiše in planinske kočje davka oprosté, in ki je bil davkarskemu odseku v pretres izročen? Dr. Poklukar je odgovoril, da se je reč izročila v ta namen izvoljenemu pododseku, ki naj ob enem pretresa vse druge vravnave hišnega davka zadevajoče predloge in peticije, ter o njih poroča davkarskemu odseku. Kedar bo pododsek izvršil svoje delo, bo davkarski odsek nemudoma rešil dotično zadevo.

Potem se je nadaljevala obravnava o pridobitnem in dohodninskem davku državnih železnic in sta govorila glavna govornika Prade zoper in dr. Kaizl za predlog davkarskega odseka. Pri glasovanju bili so vsi dostavki in vse nasvetovane premembe zavržene in zakon tudi v tretjem branji sprejet, kakor ga je predlagal davkarski odsek.

Brez ugovora je bil sprejet predlog budgetnega odseka, da se pri cesarskih namestništvih v Pragi in Levovu nastavitva podpredsednika, ravno tako neki nebistveni premembi volilnega reda za Češko in Galicko. Ko je pa prišel na vrsto predlog, da naj se predkraji dunajskega mesta Sechshaus, Fünfhaus i. t. d., ki so dozdaj volili s kmečkimi občinami, uvrste v volilni razred mest, oglasila sta se dunajska poslanca Matscheko in Suess, ter priporočala dotični zakon, dasi mu nihče ni nasprotoval in je bilo gotovo, da bo sprejet soglasno. Pri takih prilikah je pač nepotrebno, skoraj bi rekel pregrešno, dragi čas tratiti z dolgimi in pustimi govori, s katerimi hočejo poslanci le zunanjemu svetu pokazati, da znajo govoriti. Ko to sklepam, gré ura na dve, pa bo prej pet, kakor bo seje konec, ako bodo govorili vsi govorniki, ki so pri današnjem dnevnem redu vpisani.

Rusija znotraj.

Ruski velikan je strah zapadni Evropi in Evropa se nekako plašno ozira na ogromno moč, ki je zbrana v rokah ruskega cara, vse posluša kaj bo spreговорil mogočni samodržitelj ogromne države, ki se razteza po dveh delih svetá in obsega tretjino vsega zemeljskega površja. V teh okoliščinah menda ne bo odveč, ako ta zastor nekoliko povzdignemo in si ogledamo, kaj se godi v notranjstvu tega ogromnega carstva. O ti stvari ima „W. allg. Ztg.“ dne 30. septembra prav zanimiv dopis iz Varšave, ki se glasi n. pr. tako-le:

Pred nekaterimi dnevi so govorili po Petrogradu o napadu na cara. Svet se je tedaj zopet bolje jel zanimati za notranje zadeve te velikanske države. Minulo je komaj dva meseca, kar je bila silna razstrelba v predmestju Peski, in to blizo elegantnega Nevskega prospekta. Notranje moči, ki so z grozno silo zadrževane, tu in tam bruhajo. Pri tej razstrelbi se so rabile bombe, kakoršnih ni nikjer drugod, kakor v carskem arsenalu. Nihilisti so tako rekoč vizitnico oddali, ter so hotli pokazati, da imajo tudi v tem kraju, ki se tako skrbno čuva, zvezo in pristop. Vendar ne gré vselej misliti, da imajo nihilisti zvezo s častniki, ki imajo tam opraviti. Uradniki so ali tako zanikerni in brezskrbni, ali pa se dajo podkupiti, in tako je menda vselej, kedar slišimo, da so veliki ruski uradniki prizadeti ali zapleteni v zarote nihilistov. Nihilizem ne bil bi polovico tako škodljiv, ko bi svoje podpore ne dobival iz zanikernih političnih razmer. Uradniki so popolno nezanesljivi, podkupljivi; neverjetno je, kako lahkomišno izdajajo največje skrivnosti. Višji uradniki, o katerih se govori v inozemstvu, da so se pokazali nihiliste, so bili tolikanj nihilisti, kakor car sam. Navadno še mislili niso, kaj se njim za hrbtom godi, kaj počenjajo njih tajniki in pisarji, kako zlorabijo njih podpis, tako, da so ž njim pokrivali nihiliste cele gubernije. Ako se bere, ta ali oni ljubljene carov je bil zapleten v zarote nihilistov in ko je vse prišlo na dan, se je vstrelil, njegova soproga in hčere so bile zapletene v ti zaroti, moramo vselej pred očmi imeti, kakor smo zgoraj označili, višje uradnike.

Centralizacija je taka, da vesoljni gubernatorji in drugi viši uradniki ne morejo drugače poslovati in svoje službe izvrševati, kakor po poročevalcih (referentih). Oni sami predstavljajo vladu in komaj jim ostane časa, da ime podpišejo. Poročevalci pa poslušajo višje uradnike in pisarje; v ruskem jeziku velja tak pisar za človeka najbolj prekanjenega, zvitega in goljufa. Prošnjiki imajo le do njih vstop, oni posredujejo med ljudstvom in vladu.

A v drugem zmislu so ruski uradniki pravi nihilisti. Njih število je ogromno, pravijo, da jih je več kot polovica odveč. Slabo so plačani, baje njih plača je za Petra Velikega ista ostala, kakor je bila. Despotiška vlada, ki vsakemu generalu daje plačo, kakor ji je ta všeč, in ki nekterim uradnikom dovoli denarja, kakor se ji zdi, taka vlada, ki vsako leto, kakor „Golos“ pripoveduje, na izvanrednih pokojninah milijone izdaje, ne bo nikdar nižjim uradnikom pravična. Despotiška vlada ne razume tega, da bi nižje služabnike boljše plačevala in jih za-se pridobila. Tak uradnik je nekako prisiljen goljufati. Vsa vlada mu je do dna srea zoperna, in ko bi se vse prekucnilo in predrugačilo, njemu bi to ne prizadejalo skrbi, vsaj bi se ne bal več, kdo bi sploh na sled prišel njegovim goljufijam in sleparijam. Činovnik je toraj pravi nihilist, akoravno se tega morda ne zavé do dobrega, on ne skrbi za vladu, da bi se ohranila, marveč njega tarejo druge skrbi. Nihilistu je podoben tak uradnik v tem, ker si oba želita, da bi se sedanje stanje predrugačilo in da bi bil rešen teh skrbi; z nihilistom sta si toraj prav blizu.

(Dalje prih.)

Politični pregled.

V Ljubljani, 20. oktobra.

Notranje dežele.

Minister Pražak je z odlokom gledé *jezičkovne ravnopravnosti pred sodnijo* samo pri nemško-liberalcih v sršenov meh dregnil. Konservativni nemški listi pa v tistem odloku ne vidijo prav nič hudega, temveč edino avstrijsko pravo,

LISTEK.

Mestnofarna cerkev sv. Jakopa v Ljubljani.

(Dalje.)

IV.

Vse je bilo pripravljeno. Slavnostni dan, ob katerem se je imel položiti venec vsej obnovitvi cerkve, se je približal. Naj ga faranom v spomin, drugim nenavzočim v spodbudo nekoliko opišem.

Po zahtevi cerkvenega obrednika izpostavljene bile so že v soboto popoldne v desni kapeli Florijanske cerkve relikvije onih svetnikov — mučenikov, ki naj bi se uzidale v grob vélicege altarja. Farna duhovščina opravila je ob četrti uri jutranjice in hvalnice na čast svetim mučenikom: Kastu, Fortunatu in Diodori. Tako namreč se zovejo svetniki, katerih svete ostanke krije véliki oltar šentjakopski. Reči moram, da je tudi vernikov lepo število počastilo

svetnje, da so ondi pobožniki pozno v noč molili. Po Marijinem zvonjenju pa je četrturmo zvonjenje v obeh cerkvah oznanjalo imeniten dan in pomenljivo slovesnost cerkve šentjakopske. Tudi farani niso malomarni ostali. Že v soboto, še bolj pa v nedeljo na jutro razobešali so zastave na onih krajih mesta, kjer so imeli priti mil. knezoškof. Ondi pa, kjer je bilo dogovorjeno, da pojde slavnostni sprevod, ozalšali so okna s cveticami, venci, preprogami in svečavo.

V nedeljo ob sedmi uri sprejela je farna in druga duhovščina z bogoslovci premil. g. knezoškofa. Med molitvijo spokornih psalmov se opravi višji pastir v pontifikalno obleko in podá se na to pred vélika vrata šentjakopske cerkve, kjer se začne obredi za posvečevanje hrama božjega. Po trikratnem poskropljenju stene cerkvene na okrog z blagoslovljeno vodo se podá duhovščina s Prevzvišenim v cerkev in ondi nadaljuje svete obrede. O posvečevanju vélicege altarja prenesó se relikvije iz cerkve florijske v slovesnem sprevodu; zdaj smelo je tudi ljudstvo v cerkev. Sledilo je med koralnim petjem ulaganje svetinj v altarni grob, maziljenje altarja s svetimi

olji, maziljenje dvanajstih križcev na cerkveni steni. Ob enajstih bilo je posvečevanje pri kraji. Petje, kakor ga zahteva obrednik, izvrševali so nekteri pevci Ljubljanskega semenišča vseskozi pravilno, kakor je načrtano v obredni knjigi.

Po posvečevanju stopi na leco viši pastir sam. Zahvaljuje se v prijazni, blagoglasni, domači besedi za trud in skrb, za požrtvovalnost in veselje, katero kažejo za obnovev cerkve župnik in farni verniki. A skrbimo — pravijo nadalje — da ne stavljamo Bogu samo unanjih hiš božjih, marveč naše srce bodi najpravi tempelj božji. Cerkev stoji na stebrih. Prav taki stebri našemu srcu bodo naj zapovedi božje; na njih sloneč bodemo zvesto premagali viharje tega življenja. Cerkev mora imeti tudi zvonjenje, vabeče vernike k službi božji. Glas našega srca bode naj vest, oznanjajoč nam voljo božjo. V cerkvi so luči, posebno ena luč, goreča pred tabernakelnom — večna luč. Ta, ki nam pomeni „luč sveta“ Kristusa naj nam bode opomin, da luč svete vere vedno v našem srci gori, opominjajoč nas k dobrim delom. In ako si vsak izmed nas lepo svetišče božje sestavi

ktero je svoje dni Greuter v dveh besedah tako krepko označil in to je: vsakemu svoje! Da ne bomo vseh konservativnih listov navajali, vzemimo za danes le „Salzburger Chronik“. Ta list piše, da Pražak s svojim odlokom v pravem pomenu besede ni drugemu prišel do živega, kakor odvetnikom, bilježnikom in pisarjem, katerim je s prestavljanjem slovanskih aktov v nemščino in zopet narobe še najbolj pšenica zorela. Prizadeti so pa kolikor toliko tudi tisti malomarni uradniki, ki po deželah službujejo, kjer se po dva ali še več jezikov govori, pa ne znajo drugega, kakor ljubo jim nemščino tleči. Taki ljudje se bodo morali res ali drugega jezika učiti, ali pa gledati, da pridejo na službo v druge kraje, kjer jim slovansčine treba ne bo. Sicer je pa jako čudno zahtevanje, da bi se moral ves narod enemu uradniku klanjati zaradi njegove nezmožnosti gledati jezika. Zadosti je že omlačeno, da so uradniki tukaj zaradi ljndstva in ne narobe, toraj morajo tudi oni narodov govor umeti, ne pa narobe! — Kdor hoče slovanskih žuljev kruh jesti, uči naj se našega jezika, pa ga bo lahko jedel, ker je še vedno navada, da si ga naši učenjaki morajo po tujem iskati, deloma ker jih premalo podpiramo, deloma pa tudi, ker višje moči tako hočejo. Vrhovno načelo pa je in ostane, da mora vsak uradnik jezik svojega naroda natanjko poznati, če hoče med njimi službovati. Veseli nas, da so nemško-konservativci to sedaj sprevideli, kajti v popolni zavesti lahko rečemo, da sedaj ni več daleč čas, da bo tudi Slovenec dobil pred sodnijo v svojem jeziku pravdo rešeno.

Naša **pogodba z Ogrji** dobila je zdatno ugodnejši veter, kakor se je to iz začetka mislilo. Veliko je k temu pripomogla vlada sama, ktera je s Čehi postopala po znanem pravilu: roka roko omiva! Odkar jim je Pražak svoj odlok gledé rabe češčine pri sodnjah v Prago poslal, se je pri Čehih kar h krati neugodni veter proti pogodbi polegel; ob enem moramo pa tudi priznati, da si tudi vse druge stranke vrlo prizadevajo po svoji moči pripomoči, da bi se naše razmere z Ogrji prav kmalo za bodočih deset let vredile. Veliki pogodbeni odbor sprejel je v svoji sobotni seji postavo o podaljšanju carinske in trgovinske zveze soglasno. Razprave o banknem vprašanju so v dotičnem pododseku tudi že dognane, ter čakajo le še na sporočilo referentovo, da se bo takoj pripravil načrt, kakor ga hočejo plenumu v poslaniški zbornici predložiti. Edino pri sladkornem vprašanju Čehi niso še popolnoma potolaženi, ker zahtevajo, da se jim izvozna premija poviša od 4 na 6 milijonov goldinarjev. Nada je, da se bodo tudi tu kmalo sporazumeli, in to temveč, ker izvozna premija nima nikakega strogo narodno-gospodarskega pomena v oziru na konzumente, pač pa je pomenljiva za državni erar in za fabrikante, kajti ti se sedaj med seboj pulijo, ali bo ta ali oni nekaj milijonov več v žep vtaknil. Če se namreč izvozna premija na leto od 4 na 6 milijonov goldinarjev poviša, bo to fabrikantom na leto dva milijona na dobiček ali v desetih letih dvajset milijonov.

Vnanje države.

Veliko **bolgarsko sobranje** je sklicano na 27. t. m. v Sofijo. Ako dosihmal kneza ne najdejo, hoče regenstvo podaljšati pooblaščenje temu sobranju na negotovi čas. Dežela je vsa mirna. Kaulbars je baje še v Ruščuku in ne vé se, kam se hoče podati po svojih križpotih.

Nekteri časniki še vedno z vso odločnostjo trdijo, da je car Aleksander zatrdno sklenil **Bolgarijo zasesti**. Rusija se za ta korak že prav potihem pripravlja tako na jugu okoli črnega morja, kakor na zapadu ob gališki meji. Avstrija in Nemčija sta tudi že rekli, da končno nimate nič proti okupaciji, če bi ji Rusija začasen značaj dala, iz kterega bi se sklepali dalo, da ne misli na kak priklon. Do boja pa med Avstrijo, Nemško in Rusijo ne bo prišlo, ker se dotičnim državnikom mala Bolgarija ne zdi toliko vredna, da bi se zaradi nje evropski mir kalil. Tu naj se nam le dovoli vpra-

šanje, ali je pa sedanji oboroženi mir vreden leto in leto tolikanj milijonov denarja, kolikor ga milijoni in milijoni kvišku štrlečih bajonetov požró? Ne! Bolje bi bil, ako se sme tako reči, odločilen boj in splošno razoroževanje. Narodno blagostanje bi bilo veliko na boljem po Evropi, kakor je pa dandanes, če bi ne bilo treba leto na leto z bajoneti ubogega miru stražiti. Iz ruskih, kakor se trdi, verodostojnih virov dohaja pa ravnokar zatrjevanje, da Rusija ne misli drugače na okupacijo, kakor če bi jo nenadni dogodki na to prisilili, recimo, če bi velika večina Bolgarov sama to zahtevala, kar se pa menda ne bo zgodilo; vsaj Kaulbarsovo popotovanje vse kaj drugega kaže. Za sedaj bo Rusija toraj še čakala in opazovala. Takoj pa bi zapodila kozake preko Dunava na Bolgarsko, če bi si Bolgari res drznili zopet Battenberga v deželo poklicati, kar je vedno bolj pogosto slišati. Kajti sedaj bi se Battenberg drugačen povrnil. Rusija se nadja, da če bi prišel, da bi pred drugim zahteval popolnoma neodvisnost od vsake druge države, kar bi bilo pa tudi popolnoma prav in pošteno.

Srbska narodna skupščina se je sošla 18. oktobra. Vlada stranka šteje 114 članov, med temi je izvoljenih 74, druge je kralj imenoval. Združena opozicija ima 47 glasov. — Opozicija zahteva, da se zavržejo naknadne volitve (21) ter pravi, da so nepostavno izvršene.

Na **Francoskem** je nastala ministerska kriza. V debati o „kujačih“ v Vercovu so radikali vlado hudo napadli. Predlagali so grajo vladi; minister notranjih poslov zahteval je zaupnico, in oportunisti so jo predlagali. Oba predloga sta bila zavržena in sprejet je bil dnevni red. Ministri oportunistke stranke sklenili so dati odstavko. Ostal bi toraj le Freycinet in radikalni tovariši.

Boulanger in vojna stranka na **Francoskem** si je za gojitev bojevitiga mišljenja ustanovil takozvan „Cercle militaire“, kjer se bodo vse zabave okoli jedne poglavitne točke vrtile, in ta bo: osveta nad Nemci! Budgetna komisija je sprevidela, da je tako društvo potrebno ter mu je privolila 140.000 frankov letne podpore. Če je pri vsem tem letni primanjkljaj tudi nekoliko večji in če duhovščina tudi še nadalje nima redne plače, kaj pa je na tem? Nič, prav nič! Boulangerjevi prijatelji pa še nekaj drugega nameravajo. Državno vlado hočejo popolnoma ná-se spraviti. Ravnokar se čuje, da se misli dosedanji finančni minister Carnot priporočiti, ker pravi, da neče pod enostransko vlado služiti, ktera prav nič ne loči krivice od pravice. Njegovo mesto zasedel bo mož, ki bo izvestno Boulangerjev pristav. Za Carnotom pride še nov minister notranjih zadev, ker sedanjega Sarriena tudi ne morejo rabiti v Boulangerjevih krogih. Vse drugo je že tako v rokah njegovih vernikov in videli bode, da ne bo dolgo, da bo Francija imela novega gospodarja v koži diktatorja Boulangerja, svojega sedanjega vojnega ministra. Tedaj se bo pa komedija zopet od konca začela.

Na **Francoskem** imajo zmirom kaj novega. Zvezi rodoljubov (Patrioten-Liga) nasproti se je postavila zveza „Antipatrioten-Liga“. Kakor je pri Francozih vse velikansko, tako je tudi pri tej zvezi. Ta zveza noče nič vedeti o kaki posebni domovini, ampak nje ljubezen obsega ves svet, „vse narode“. Leta 1889, ko bode velika razstava v Parizu, hoče imeti veliki shod. Za sedaj ta zveza nima drugega namena, nego zoperstaviti se politiki „osvete“. — Ministerski predsednik Freycinet hoče se prikupiti socializmom, ter je pomilostil več socialistov-rogoviležev. S to politiko misli pa vreči vojnega ministra Boulangerja, kterega je minulo poletje ljudstvo tako slavilo. Tako spodrivajo sebičnejši drug drugega ter se vsak po svoje laskajo ljudstvu. Freycinet mora že zaradi zgleda in bližne Belgije mehko ravnati s socialisti.

Laški liberalci so nejevoljni, da so se ljudski antiklerikalni zbori na Laškem tako slabo obnesli. Načeli so se velikanskega vdeleževanja, a prišlo je nekaj kričačev, ki so povsod zraven, kjer je kaj

občinstva ne samo iz priprostitih marveč tudi iz omikanih krogov, ktere več ali manj tudi spodbudno petje vabi k službi božji. Da toraj tudi pri današnji slovesnosti petje ne bo zaostajalo, smo si bili popolno v svesti. Trudoljubivi in za pravo cerkveno glasbo ves vneti „regens chori“ g. ravnatelj Leopold Belar vedel si je za ta dan svoj navadni pevski zbor še pomnožiti, tako da je mogočno in veličastno v resnici srce povzdigajoče donelo po obnovljeni cerkvi petja in glasbe lepo ubrano valovje. Naj nam bode dovoljeno na tem mestu pridejati spored glasbenih proizvodov, ki so spremljali mil. g. pontifikanta pri službi božji: Missa v F-dur vglasbil J. B. Benz za mešani zbor s spremljevanjem orgelj in orchestra. Graduale: Locus iste od J. B. Benz-a. Offertorium Domine Deus od Fr. Witt-a. Introitus in Comunio: koral s spremljevanjem orgelj. Število pevcev: 5 sopranov, 2 alta, 4 tenori, 5 basov.

Naj omenim, da so na koru vse posamne dele osobito pevci in pevke prav precizno izvedli. Vsa čast vodji in zboru! (Konec prih.)

„špektakelna“; predsedoval je navadno kak framason. Sedaj jih pa nekaj drugega skrbi, hočejo namreč praznovati obletnico bitve pri Mentani, kjer je bil Garibaldi 2. novembra 1868 skupil, kar je iskal. On in njegovi junaki so bili slavno tepeni, takrat je Napoleon imel še toliko vojakov, da jih je papežu Piju IX. na pomoč poslal, a leta 1870 jih ni imel, da bi bil papeža branil, in tudi njegovemu vladarstvu so bili dnevi štetí. — Tudi med liberalci ste dve stranki, na pol rudeči, imenovali bi prvo vladne liberalce, in drugo rudečkarje, ki naravnost pravijo: „Proč s papežem, proč s kraljem“. Le-ti poslednji so prve izmed sebe izključili, ker nočejo nič z njimi opraviti imeti, ki sicer jezuite sovražijo, a papeža še trpé med seboj. — Največo preglavico dela Italijanom pismo papeževega državnega tajnika, v katerem protestuje zoper te „agitacije“. Italijani sicer pravijo: Kar imamo mi s papežem, to je notranja stvar, to drugih ne briga. — Ali pa res sami to verjamejo?

Spomenica, ki jo je lord Charles Beresford o **angleškem vojnem brodomu** spisal, ima ob kratkem posneto sledečo vsebino: „Anglija nima ne vojnega in ne mobilizovalnega načrta. Francoska, Nemška, Rusija in Laška imajo vsaka svoj pomorski štab v admiraliteti, ki nima druge naloge, kakor za vojsko načrte izdelovati. Če se kje kak boj napové, se izdelani načrti kapitanom in admiralom kar lahko razpošljejo in stvar je v redu. Vse našete države so v resnici tako popolnoma urejene, da vojnemu ministru ni treba drugega, kakor za zvonec prijeti in svojim admiralom brzojaviti: „Boj bomo imeli s to in to državo.“ Vojni minister pa pri tem tudi že vé, da ima vsakega moža, vsako ladijo in vsak top na svojem mestu. Na Angleškem takega sistema ni, če prav bi ga krvavo potrebovali zaradi svojih raztresenih posestev in nasebin. Zarad tega bi nam Rusi in Francozi v kitajskem in avstralskem vodovji silno veliko škodo napravili. Sovražnik bi v prvi vrsti na to gledal, da bi nam naše kabelne (pomorske telegrafne poteze) vničil. Posebno Rusi to kaj radi delajo. Kapitanov in komanderjev imamo zadosti. Manjka nam pa najmanj 300 lajtenantov (v mornarstvu stotnikov), ki bi jih djali na torpednice in sploh na obrambo nabrežja. O številu podlajtenantov se pa niti govoriti ne dá, tako malo jih imamo. Pomorščaki naši so izvrstni, rezervisti so pa vsi že na pol od slučaja odvisni. Prav tako nam bo v slučaju boja manjkalo mašinistev, kurjačev in zdravnikov. Nekoliko bolj vravnano imamo prevozno službo. Če že toraj vemo, kaj nam je še treba, zakaj si nismo že naročili vsega tega, dokler še ni boja? Pred vsem se mora pa sledeče zgoditi: 1. Parniki prve rezerve naj se hitro v službo postavijo. 2. Rezervno moštvo za obrežno brodovje naj se takoj skliče. 3. Takoj naj se oborože trgovski križarji. 4. Skrbi naj se za premog, strelivo in ladije, ki bodo živež vozile. Ob enem naj se poslednje preskrbe s potrebnim moštvom. 5. Določi naj se za vsako večjo pomorsko postajo vojni načrt.“ Lord Beresford mora nekaj čutiti, sicer bi se mu ne mudilo tako.

Izvirni dopisi.

Spod sv. Jošta, 18. oktobra. („Šola je narodna!“) Ta stavek se nahaja v poročilu ob „obnem zboru učiteljskega društva slovenskega“, kakor ga je priobčil „Slovenec“ št. 234. Dotični gospod, ki se je skliceval na omenjeni stavek, je imel pred očmi veledober namen, kar se vidi iz cellega govora njegovega.

Gospod govornik pravi, ali vsaj v poročilu berem to, da je rečeni izraz lastnina znanega gosp. dr. Ed. Grégra. Mogoče, da je tako citiral kateri izmed slovenskih časnikov. Glasilo g. dr. Grégra — „Narodni Listy“ — je v referatu ob učiteljskem zboru v Pragi obljubilo, da bo govor priobčilo pozneje. Obzirom na to „obljubo“ je dnevnik „Čech“ rekel, da g. doktor še mora pred tiskanjem svoj govor primerno opiliti. Pisatelj teh vrstic ga ima pred seboj, toraj opiljenega.

G. dr. Grégr je djal: „Ne bom nasledoval predgovornikov, kateri so s stanovišča učiteljskega govorili „o nadzorovanji“ šol, pač pa hočem o ravno tem vprašanji spregovoriti z nekega drugega stališča. Pokladam namreč za svojo dolžnost, pred učiteljstvom uvaževati, kdo da sme imeti nadzorstvo nad šolami. Dva činitelja sta, ktera se od veka vojskujeta za nadzorstvo v šoli. Oba si prizadevata, da bi šolstvo dospelo do svoje moči. To je namreč država in cerkev.

Vendar po mojem nagledu izključljivo pravo do šole ne pripada nobenemu izmed njih. Kar se tiče prava države, v tem obziru so pri nas druge razmere, kakor n. pr. na Francoskem ali v Italiji, tam se pojem države prikriva s pojmom „narod“. Pri nas je drugače. Tukaj si prizadeva jeden narod potlačiti drugega, a narod, ki ima v oblasti državo, priza-

v svojem sreci, hodili bomo gotovo z veseljem molit v svetišče, ktero je danes zopet službi božji odprto. Tega pa še tembolj upajo, ker dobimo v cerkev nov kip in kapelico lurske matere božje, kamor naj bi se verniki zatekali v vseh zadevah in prilikah, dušnih in telesnih; saj vemo, da Marija nikogar ne pozabi, kdor se jej priporoča s sreem zaupnim.

Tri četrti ure govoril je višji pastir, ljudstvo pa je pazljivo slušalo milodonečim, do srca segajočim besedam. Tihota in neka skrivnostna pazljivost v cerkvi nam je priča, da so besede tako prisrčne in ljubezni polne tudi pot do srca našle. O naj bi ondi donele in odmevale na dolgo časa!

Po pridigi bila je slovesna pontifikalna maša, ktero je služil mil. knezoškof z obilno asistencijo. Glavne dele svete daritve oznanjali so z Grada topovi, kar je slovesnost dneva še povzdignilo. Navajeni smo bili vsako nedeljo slišati raz cerkveni kor lepo ubrano, pravo cerkveno petje. V Ljubljani ni skrivnost, da cerkveno petje pri sv. Jakopu je v najboljšem imenu. Tega se lahko prepričaš vsako nedeljo, ko uvidiš, da se k veliki maši zbira izredno veliko

deva si polastiti se tudi šole. Država je vselej šolo rabila za izvršitev svojih namenov, toda na neprospeh narodov rabila je šole za odnarodovanje, za ponemčevanje...“ (Burno soglasje.) Vladni komisar prurušuje govornika, češ, ker govori o politiki, a ta v zbor ne spada.

G. dr. Grégr nadaljuje: „Govoril bom toraj o drugi zadevi. Duhovenstvo tudi ne sme imeti izključljivega nadzorstva nad šolami.“

Tega ne pravim morda iz nevažnosti do verazakona, ampak iz razlogov drugih. Cerkev tudi ne sme biti mlačna do šole. Duhovenstvo ima gotovo velike zasluge za narod in njega razcvet. To je faktum, a narod tega ne pozabi. (Soglas.) Toda smer vzgojevanja verozakonskega in modernega se znatno razhajata. Nastane vprašanje, katerim smerom se ima vršiti vzgajanje? Postavimo se le na stano-višče praktično, a tu že moramo priznati, da zopet na cesti omike zaostati ne smemo. (Izvrstno!) Ne smemo plavati proti vodi, sicer se vničimo. Ko bi česki narod s sekiro svojega duha prediral gradbe temnote sredovečne, sam v groblje pasti ne sme.“ Vladni zastopnik zopet opominja govornika, a ta nadaljuje: „In zagotovljeno cerkveno vzgojevanje ne vgaia narodu našemu, dela ga mehkega, podajnega.“

Ali mi ne smemo biti narod mehak, ampak železen, žilav. (Pohvala.) Mi se ne smemo ravnati po načelu: „Če si dobil eno zaušnico, nastavi mu lice še za drugo“, pač pa naopak: „Okoli za oko, zob za zob!“ Mladina pripada narodu, a ta najboljše zna, kar otroku gré. (Izvrstno!) Zatoraj nima biti učiteljstvo odvisno niti od države, niti od cerkve, marveč od naroda. (Burno soglasje.) Kdor podkopava svobodo učiteljstvu, podkopava svobodo naroda.“ (Izvrstno! in dolgotrajno ploskanje.)

To so besede, ki jih je g. dr. Grégr govoril v učiteljskem zboru v Pragi v letošnjih počitnicah. Tako je govor tiskan v „Narodnih Listih“. Pisatelj teh vrstic pa še naj dostavi, da je omenjene besede govoril oče, kateri svojih otrok ne vzgaja pri učiteljih slovanskih, ampak svoje sinove pošilja v šole na — Švicarsko! To mu je „Čech“ že nekterokrat očitil. Ali bodo se v „svobodni“ Švici menda laglje nazvali duha narodnega, domoljubnega? —

Kar sem, gospod vrednik, z dosedanjimi vrsticami nameraval doseči, to bom povedal v drugem dopisu o „šoli in narodu“.

Spod sv. Jošta, 18. oktobra. (O narodu in šoli.) V zlati Pragi mesečno po dvakrat izhaja učiteljski list „Vychovatel“, t. j. vzrejevalec, pedagog. Šolski prijatelj slovenski, ako bi si ga za 2 gld. na leto naročil, bi imel dvojni dobiček: našel bi marsiktero dobro zrno za svoje polje in priučil bi se češčini kakor po igrači. Časopis ta je vsega priporočila vreden.

Rečeni list ima v svoji predzadnji številki na prvem mestu sestavek pod naslovom: „Govor dr. E. Grégra pri zboru učiteljskem pred sodbo zdravega razuma.“ V tem članku je „Vychovatel“ djal na rešeto besede mladočeskega radikalca, ki si je smatral, kakor sam pravi, „za dolžnost“, pred učiteljstvom kot neučitelj uvaževati, kdo da sme imeti v rokah nadzorstvo nad šolami. In odgovarja na to skratka: niti cerkev niti država, ampak narod. „Postavimo se le na stališče praktično“, djal je gospod doktor. „Vychovatel“ odgovarja: „Primimo g. dr. Grégra pri besedi, in postavimo se na stališče praktično“. Če samo narodu gré pravica do vrhovnega nadzorstva po šolah, mora vzgajanje v vsem biti narodno: v Čedah samo česko, na Nemškem samo nemško, na Francoskem samo francosko, na Turškem samo turško, v Kitaju samo kitajsko, a v Ameriki — — — n. pr. v severnih državah — — — kakšno li tukaj? Prosimo lepo, naj bi nam g. dr. Grégr povedal, kako bi to moral brat Jonathan navleči, da bi v svoji domovini, kjer je toliko narodnostij, namreč angleška, nemška, francoska, italijanska, česka, poljska, indijska in še kitajska itd., v vsem imel vzgajanje narodno? Kar je gospod dr. govoril v skupščini, je okrutno, nazadnjaško in temnejše od najtemnejšega srednjoveka, zavoljo tega, ker bi po njegovem nauku morali z moderno šolo nazaj čez celi srednjovek celó do časov paganskih, ko je še veljalo načelo: „Okoli za oko, zob za zob!“

Ko bi se gosp. doktor bil do dobra povprašal, ko bi si bil prej prečital, kar je veliki omikanec in ljudomil apostelj narodov, sv. Pavel, v svojem listu do Kolosecev napisal: „ne lagajte eden drugemu

slecite s sebe starega človeka ob enem z njegovimi delotvori ter oblecite novega, takega namreč, kateri se obnavlja za spoznavanje tistega, ki ga je vstvaril; tu se ne vpraša, kdo je pagan, in kdo žid, kdo tujec in kdo Seytha, kdo službenik in kdo slobodnik, ampak vse in v vsem Kristus“. To bi bilo po domače rečeno: Vzreja mora biti krščanski-narodna.

„Bodite dosledni!“ klical je že Leibnitz. A vzrejanje izključljivo narodno vodi k doslednosti naravnost kanibalske. „Fliegende Blätter“ prinesli so enkrat podobo, ki znazornjuje, kako misijonar umirajočega divjaka vpraša: „Odpustiš li svojim sovražnikom?“ Divjak odgovarja: „Nimam nobenega sovražnika, ker sem jih vse — snedel.“ Glej takale je doslednost na podlagi narodnega vzgajanja! Pač dobro je gospod doktor za vzgled navedel narodno vzgojo na Francoskem, kjer se samo narodnemu vzgajanju za voljo mladina odkristjanjuje. A kjer se mladina odkristjanjuje, tam se namreč čisto narodno vzgajanje zvrže v golo barbarstvo, v ljudožerstvo.

Pri nas, hvala Bogu, še sicer tako daleč ni prišlo, ali kakor znamenja kažejo, nismo od tega že daleč. Fakijskec svojo mladino vzgaja brezkonfesijski-nemški, a mnogi med Sloveni hočejo, da bi Sloven svoje otroke vzgajal brezkonfesijsko-slovenski. Nasledek obojemu je: fakijskožerstvo: slovenožerstvo in nemcožerstvo.

Na Francoskem se mladina samo narodno vzrejevana vadi v orožji za slučajno vojsko z Nemci; Italijanisimi vzgajajo svojo mladino tudi po italijanisimski ter jo zgodaj vadijo metati bombe. No, čemu o tem besede zgubavati? V zgodovini civilizacije ljudske je že zdavnaj priznано pedagogijsko pravilo, da vsaka narodna vzgoja, nima li se prevreči v barbarstvo, mora biti založena, zakotvena v Kristusu, z drugo besedo: mora biti krščanski-narodna.

Nedavno je znani antisemita gosp. Schönerer v nekem govoru razvijal pedagogijske svoje nazore tudi nekako v smislu gosp. Grégra in je prišel do sklepa: Kdor hoče veljati za narodnjaka, mora biti antisemita! In kam bi prišli, ako bi hoteli pisati o pojmu „narodnosti“, kakor jo razlagajo ljudje od „narodnega“ Herbsta do „narodnega“ Schönererja! Med seboj so si v laséh in vsaki si „narodnost“ po svoje razlaga. Nacijonalizem fakijskožercev, kateri českim delavcem jemljejo delo po tvornicah, tudi pri nas na Štajarskem hlapcem in deklam zaslužek, ker jih celó po sklepu občinskih odborov v službo ne vzprejemajo, a druge iz službe odpravljajo, — narodnost teh fakijskožercev ne požira sicer „po kanibalski“ telesa drugih narodov, pač pa požira eksistenco, kar pomeni toliko, kakor: peš iti za vozom. Krščanski misleči narodnjak fakijskožercev ne bode nikdar hotel posnemati! In ako se živobitje jemlje posameznikom, izginiti morajo sčasoma celi narodi, katerih udje so dotični posamezniki. Pred očmi imamo danes vzglede, da vzgoja samo narodna, kar pomeni isto, kakor brezkonfesijska, mora konečno dospeti do boja vseh proti vsem. Nasproti pa nam že zdrav razum pravi: Hočemo li se vzdržati kot narod, treba je, da bode naša narodna vzgoja vtemeljena vsaj na načelu Kristusovem: česar nečeš, da bi drugi storili tebi, tega ne stori drugim ti!

Ni toraj potrebno, ozirati se okoli po zgodovini, zadostuje, ako si ogledamo dōbo današnjo, ta nam dovolj jasno spričuje, da samo narodna vzgoja vodi na brezcestje. Od druge strani pa tudi na lastne oči, če si jih sami radi ne zatismo, lahko vidimo, da mir in blagostanje ljudem zamore preskrbeti le vzgoja verski-nravna ali, recimo, krščanski-narodna.

Iz Celja, 19. oktobra. (Črtice o lurškem potovanji. — Škofovi pastirski list.) (Dalje.) „V prvih časih krščanske cerkve, v dneh, ko se je krvavo preganjala, je blagovolil Bog pogostoma obiskovati vernike po Kristusu in svojih angeljih, bodisi, da njim razodeva skrivnosti bodočnosti, bodisi, da razvezuje njihove verige, ali pa, da jih okrepeva v vojski za sveto vero. Tako je Bog s srčnostjo navdajal, pravi nek moder pisatelj, one slavne spoznavalce evangelija, ko so se prizadevali posvetni mogočnejši na vso moč, da zadušijo prve kali nebeškega nauka, ki je imel rešiti ves svet.“

„Da, še več, takšna čeznatorna razodevanja niso bila le predprave prvih krščanskih stoletij; velikoveč nam spričuje zgodovina, da so se v gotovih vekih navadno ponavljala v poveličevanje naše „sv. vere pa v tolažbo vernih kristijanov.“

„Med temi nebeškimi prikaznimi se nahaja največkrat ona preblazene Device in le-ta je postala za svet studenec preobilnega blagoslova. Če prehodiš vse katoliške dežele, najdeš stotine tempeljnov, posvečenih Materi božji in mnogoteri teh spominkov so se pozidali, ker se je tamkaj prikazala nebeška kraljica. Tudi mi imamo že tako svetišče, postavljeno vsled razodenja, katero je pred štirimi stoletji sprejela ubožna pastarica in kamor se podaja leto za letom na tisoče romarjev, da sprosijo mogočno varstvo preblazene Device za sebe in za svoje domače.“ (Notre Dame de Geraison).

„Hvala bodi Najvikšemu! Kajti pripravil nam je v neizmernem zakladu svoje dobrotljivosti novo darilo milosti svoje! On hoče, da se vstanovi v Tarbesški škofiji novo svetišče v čast najsvetejši Devici. In kakšno sredstvo si je izvolil, da nam razodene nezapopadljive namene svojega usmiljenja? Zopet to, „kar je slabotno pred svetom“: priprosto pastarico, ki se imenuje Bernardeta Goubiours, iz revne družine lurškega mesta.“

(Potem pripoveduje pastirski list v kratkih besedah prikazni preblazene Device v lurški duplini, razlaga te dogodke in nadaljuje):

„To je bitstveni zapopadek sporočila, katero smo slišali iz Bernardetkinih ust v pričo preiskovalnega od nas sestavljenega komisijona.“

„Toraj bi se bilo mladi deklini razodelo bitstvo, ki se je imenovalo „brezmadežno spočetje“, katerega pa nobeden brezštevilnih gledalcev ni videl ali čutil, čeravno se je prikazalo v človeški podobi. Prikazen je toraj morala biti nadnaravno bitje. Kaj hočemo toraj misliti o tem dogodku?“

„Vi veste, preljubljeni verniki moje vladikovine, da naša sv. cerkev postopa v zadevi nadnaravnih prikazni z največjo previdnostjo. Preden ko tiste sprejme in kot božje pripozná, se morajo podati neovrgljivi dokazi; kajti človek je vsled prevare naših prvih starišev v paradizu podvržen prevelikim zmotam. Če ga tudi ne zmoti njegov lasten razum, ga pa prav lahko zapeljujejo hudičeve skušnjave. Komu je neznano, da „se satan včasih spremeni celó v angelja svitlobe“, da bi nas toliko laglje vjel v svoje mreže? Zato nam priporoča apostelj ljubezni, naj „ne verujemo vsakemu duhu, temveč preiskujemo, ali je taisti od Boga.“ To preiskavo smo storili tudi mi, preljubljeni bratje! Skozi štiri leta smo neprenehoma pretresovali dogodek, o katerem govorimo. Zasedovali smo ga v njegovem razvijanju.“

„Komisijon pobožnih, učenih inkušenih duhovnikov je zaslišal otroka, preiskal dogodke, vse pretehtal, dobro prevdaril in nam naznanil. Tudi z učenimi možmi smo se posvetovali in se tako na vse strani prepričali, da je bila prikazen čeznatorna in božja, in da se je po tem takem brez dvoma resnično prikazovala preblazena Devica Marija pastarici Bernardeti. Naše prepričanje se opira najprej na besede Bernardete, katere se sijajno potrjujejo po velikanskih dogodkih, ki so se vršili in ki se dajo razložiti edino le po božjem posredovanju.“

„Spričevanje mlade deklice nam daje poročstvo, kakoršno si le moremo želeli; o njeni odkritosrčnosti se ne more dvomiti. Vsakdo, ki se približa otroku, mora občudovati njeno priprosto, odkritosrčno in skromno obnašanje. Med tem, ko ves svet govori o velikih rečeh, katere so se vendar-le njej edini razodele, ona ponižno molči, in govori le takrat, kedar je k temu prisiljena. Potem pa odgovarja brez baharije, z ginljivo priprostostjo, na vsa vprašanja, katere se jej stavijo, ne da bi se obotavljala, tako jasno in odločno, kakor govori le tisti, ki je trdno prepričan o lastnih besedah. V strogih skušnjah, katerim se je morala podvreči, se ni dala preplašiti z nobenim žuganjem. Najsijajnejše ponudbe je nesebično odbijala. Njena sporočila so ostala vedno enaka pri različnih preskušnjah, h katerim se je poklicala; nobene okoliščine ni nikdar izpustila; nobene nove ni dodjala. Brezdvomna je toraj Bernardetkina odkritosrčnost in smemo pristaviti, da o njej tudi nihče ne dvomi. Celó njeni nasprotniki so dali to spričevanje.“ (Dalje prih.)

Domače novice.

(Diplomo) meščanstva izročil je v nedeljo po dokončani slovesnosti župan g. Grasseli mestnemu župniku in duhovnemu svetniku preč. g. Janezu Rozmanu pri sv. Jakobu.

(Slovenski poslanci) imajo prihodnjo nedeljo 24. t. m. shod, da se pogovoré o bodočej državno-in deželnozborski volitvi in določijo kandidata ali tudi kandidata, kakor bo vreme nanese.

(O prvem zabavnem večeru pisateljskega društva) nam je danes še dostaviti, da je g. profesor Raič čital jako skrbno sestavljeno in vrlo zanimivo berilo o življenji in trpljenji barona Ungnada, pojasnovajoč, od kod beseda Ungnad, ker se je baron poprej imenoval Weissenwolf.

(Mestne blagajnice) so se 28. septembra pregledavale in v redu našle.

(Za šolo na močvirji) ponujala sta dva posestnika dotične posesti. Gospod Mikuš zahteval je za svoje posestvo 8000 gl. Drugi ponudnik je bil g. Trškan. Mestna občina zavrnila je prvo, kakor tudi drugo ponudbo, ker ji nobena ne ugaja, ter se bo sama ozrla po potrebnem prostoru, da postavi dvo-razredno šolo svojim občanarjem na močvirji.

(Litijsko rudarsko društvo) naletelo je na jako bogate sklade svinčene in živosrebrne rude.

(Volkovi) pokazali so se zopet na Krasu v Bistriški okolici. Ponoči od 15. na 16. t. m. všel je tak nepovabljen gost v ovčjak posestnika Jožefa Vrha in je štiri ovce raztrgal, veliko jih je pa hudo oklal.

(Podružnica sv. Cila in Metoda) za Pulj in okolico je dovoljena. Prvi občni zbor bo v namen ustanovitve dne 24. oktobra ob 4. uri popoldne v prostorih Puljske čitalnice. Naj se ga narodnjaki le mnogobrojno vdeležé.

(Za Dolinarjev spomenik) zbirajo se prostovoljni doneski. Do sedaj je nabranega 45 gl. 20 kr. Denar se pošilja gosp. Vekoslavu Kalistru v Trstu ulica Coronea šte. 27. Če si je na našem Primorju izmed priprostega naroda kdo spomenik zaslužil, ki bo pričal o skrajni požrtovalnosti in neugasljivi ljubezni slovenskega rodoljuba do svojega naroda, je bil to izvestno ranjki Ivan Dolinar. Naj se mu toraj napravi spomenik, velik, kakor je bilo njegovo domoljubje in trden, kakor njegovo slovansko prepričanje!

(Kolera) je na Reki menda vgasnila, ker že 14 dni ni nihče za njo zbolel.

(Poseben oddelek) za očesne bolezni mislijo napraviti v deželni bolnišnici koroški in se bo jel že letošnji deželni zbor s to zadevo pečati. Povod temu je žalostna resnica, da na Koroškem od leta do leta več ljudi oslepi.

Razne reči.

— V Meranu na Tirolskem so obhajali petdesetletnico, odkar je Meran zdravilni kraj (največ zavoljo prijetnega obnebja). Za večer 9. t. m. so osnovali velikansko razsvitljavo, a dež je vse pokazil. Slavnostni sprevod pa se je dobro obnesel. Tirolci znajo to dobro osnovati. Godcev, strelcev, kmetov v narodni noši je bilo vse polno. Odlikovali so se Meranski strelci na konjih. Kako so prišli do tega, da so slavnostno službo božjo imeli v protestantovski cerkvi, naj pové, kdor more. — Med tujci je sicer res nekaj protestantov, a ti niso slavnost obhajali, to so storili meščani in kmetje v Meranu.

— Nasledki smrti kralja Ludovika II. za časopise. Kar od kraja se obsojajo katoliški listi, ki so kaj pisali o dogodkih, kateri so spremljali žalostno smrt kralja Ludovika; eni so obsojeni zaradi razžaljenja princa-vladarja, drugi pa zaradi napada na ministerstvo. Zanimivo pri tem je, da porotniki vselej izgovoré svoj „kriv“ nad vredniki; le na srednjem Frankovskem je drugače. „Nürnberg. Anzeiger“ je sicer najhuje pisal zoper ministerstvo, a še toženi ni bil, ker je znano, kakih misli je ondi ljudstvo. — Pri takih okoliščinah je časopisom slabo vstrezno s porotnimi sodnijami, ko bi jih juristi obsodili, bi morali vsaj povedati zakaj? a porotnikom tega ni treba. Vlada pa tudi skrbi, da pridejo pravi možje za porotnike.

— Zemljišča na Irskem v ceni padajo. Lord Annesley je imel tam pristavo (Farm), ki se daje za vkup na 11 let. Kupil je to pristavo neki Kelley za 750 lib. strlg. Zemljišče obsega 208 irskih orolov. Od kraja je bilo zakupa 297 lib. strlg., a sodnijsko je bila zakupnina nastavljena na 240 lib. strlg. Poslopje samo je veljalo boje 3000 lib. strlg.

— Iz družbe lahkoživcev. „Pavle, kak list pa si si prilepil na hrbet letne suknje zdaj v mrazu?“ — „Veš, Peter, to je list iz zastavljavnice, da ne bo kdo mislil, da nimam zimske suknje.“

Telegrami.

Trst, 19. okt. Od včeraj pa do danes opoldne zbolelo je 7 ljudi za korelo, umrl je pa 1.

Budapešt, 19. okt. V poslednjih 24. urah zbolelo je 47 oseb za kolero, 19 pa umrlo.

Sofija, 19. okt. Stambulov, Radoslavov in Vulčev dobi'i so pisma, v katerih se jim s smrtjo grozi, če se ne bodo odpovedali ruskosovražni politiki. V Carigrad odšel bo delegat bolgarske vlade sultanu na žilo tipat, kaj on misli o novi izvolitvi kneza. Gadbán paša prišel je semkaj, če se bo dala otvoritev sobranja ustaviti. Ministri in regentje pripravljajo se na odhod v Trnovo. Tudi Kaulbars pojde tje, o drugih diplomatih še ni določeno.

Umrli so:

18. okt. Helena Pečar, dekla, 71 let, Kravja dolina št. 11, Marasmus. — Marija Ječmenik, finančnega respicijenta vdova, 62 let, Kurja vas št. 17, Marasmus.

19. okt. Angela Petaver, krojačeva hči, 2½ mes., Stari trg št. 13, oslabljenje.

V bolnišnici:

15. okt. Mihajl Zupan, dninar, 52 let, vodenica.

Tuji.

18. oktobra.

Pri **Mattcu**: Prieser in Poper, trgovca, z Dunaja. — Janez Köstner, trgovec, iz Cagnova. — Srečko Spitz, potovalec, iz Pečuha. — Esbacher, trgovec, z družino, iz Laškega trga. — Loy in Plesche, posestnika, iz Kočevja.

Pri **Slonu**: Mayer, Lampe in Bruk, trgovci, z Dunaja. — Leopold Haller, trgovec, iz Brna. — Hauser, izženir, iz Gradea. — Jurij Avram, stotnik, iz Sibinja. — Frane Potočnik, trgovec, iz Celovca. — Ferd. Schallinger, častnik v pokoju, iz Radovljice. — M. Widerwohl, trgovec, iz Trsta. — A. Mattersdorfer, trgovec, iz Reke.

Pri **Bavarskem dvoru**: Margitsch in Bujan, zasebnika, iz Ljubljane. — Ig. Kozjek, k čmar, s soprogo, iz Lese.

Pri **Južnem kolodvoru**: Jožef Mattia, trgovec, iz Gradea. — A. Leuc, posestnik, iz Dola. — Janez Muk, zasebnik, z družino, iz Trsta.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje		Vetar	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
		zrakomera v mm	toplomera po Celsiju			
19.	7. u. zjut. 2. u. pop. 9. u. zveč.	751.57 723.29 732.17	+10.4 +15.2 +14.2	sl. jvzh. sl. vzh. sl. vzh.	dež oblačno "	7.20 dež

Čez dan oblačno in dež, zvečer se je na vzh. in zap. bliskalo, ob 11 ponoči nevihta. Srednja temperatura 13.3° C., za 2.4° nad normalom.

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

20. oktobra

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	83 gl. 20 kr.
Sreberna 5% " 100 " (s 16% davka)	84 " 05 "
4% avstr. zlata renta, davka prosta	114 " 70 "
Papirna renta, davka prosta	100 " 30 "
Akcijske avstr.-ogerske banke	863 " — "
Kreditne akcije	280 " — "
London	125 " 30 "
Srebro	— " — "
Francoski napoleond.	9 " 91½ "
Ces. cekini	5 " 91 "
Nemške marke	61 " 37½ "

Vožnji red cesarjevič Rudolfove železnice.

Iz Ljubljane v Beljak.

Osobni vlaki				
Postaje	št. 918	št. 1714	št. 1716	št. 1712
	po noči	jutraj	dopolodne	zvečer
Ljubljana j. k.		6:40	11:40	6:25
Ljubljana R. k.		6:44	11:45	6:29
Vičmarje		6:53	11:55	6:38
Medvode		7:4	12:7	6:49
Loka		7:17	12:21	7:2
Kranj		7:31	12:38	7:16
Podnart		7:48	12:56	7:33
Radovljica		8:5	1:14	7:50
Lese		8:12	1:24	7:58
Javornik		8:29	1:46	8:15
Jesenice		8:39	1:57	8:23
Dovje		8:56	2:18	8:40
Kranjska gora		9:21	2:48	9:04
Rateče-Bela Peč		9:37	3:3	9:18
Trbiž		9:55	3:20	9:33
		št. 904	št. 916	št. 902
Trbiž	3:58	11:07	3:41	
Thörl-Maglern	4:11	11:17	3:55	
Podkloster	4:25	11:27	4:11	
Fürnitz	4:40		4:27	
Toplice Beljak (ostaj.)			4:35	
Beljak drž. ž. (ostaj.)	4:54		4:46	
Beljak j. k.	4:58	11:50	4:50	
	jutraj	dopolodne	popoldne	zvečer

Poslano.*)

V „Slov. Narodu“ št. 238 z dne 18. t. m. se poročilo o „zabavnem večeru pisateljskega podpornega društva“ sklepa s temi besedami:

„Sicer pa ta večer ni bil posebno živahen in se je kmalo vse razšlo, ker pijača nikakor ni ugajala.“

To cika na-me, gostilničarja čitalnice ljubljanske, in zame ni ne le zelo žaljivo ter škodljivo, marveč neresnično in hudobno, da ne rečem naravnost: zlobno. Če pijača ni vsakemu „ugodna“, zato ni še slaba, in da pri meni ni slaba, to mi bo drage volje potrdilo lepo število častitih gostov raznih stanov, še odličnejših od poročevalca „Slov. Naroda“, ki me časté s svojim nekaj vsakdanjim, nekaj pa zelo pogostim obiskovanjem, ne pa, kakor poročevalec „Narodov“, vsake kvatre enkrat.

Jaz si vseskozi prizadevam in si bom tudi dalje prizadeval, po vseh svojih močeh postreči vsakemu, ki me počasti s svojim pohodom, — na posebni okus „preletovajočih se ptic“ pak se ne morem ozirati.

V drugem je bil pa pri omenjenem veselici navzoč tudi gosp. poročevalec „Slovenec“, ki ima menda tudi zdrav okus, in ta nič ne poroča o slabi pijači. Sploh pa narodni gospodje, ki staknejo vsako gostilno prej ko čitalnično, ne morejo imeti merodajnega okusa, in te vrste božjih stvari bo tudi gori navedeni poročevalec „Narodov“.

Toliko v svojo obrambo in resnici na ljubo. V daljino besedovanje se ne bom spuščal.

V Ljubljani, 19. oktobra 1886.

(1)

Ivan Cesarič,

gostilničar v ljubljanski čitalnici.

*) Za dopise pod tem naslovom vredništvo ne prevzame nikake odgovornosti. Vredn.

Vinske sode,

dobre, velike, po vinu dišeče iz hraščevine bi nekdo rad kupil. Ponudbe z natančno določenim številom, vsebino in ceno sprejema opravišтво „Slovenca“.

Ljutomersko cerkveno vino

blizu 80 hektolitrov ali 29 polovjakov, izvrstno blago, bude se za gotovo plačilo s sodi v. ed na dražbi prodajalo

v četrtek dne 28. oktobra.

Dražba se začne ob 9. uri zjutraj v župniški kleti.

Cerkveno predstojništvo v Ljutomeru
dne 18. oktobra 1886.

(1)

V čast presv. Trojici.

Sveta maša, zložil in založil ter posvetil blgrd. gosp. Antonu Foersterju skladatelj Ignacij Hladnik.

Na prodaj v „Katoliški Bukvarni“ v Ljubljani po 60 kr.

(7)